

POLICIJOS PAREIGŪNŲ UŽSIENIO KALBŲ MOKYMOSI MOTYVAI

Giedrė Paurienė, Aušra Stepanovienė

*Mykolo Romerio universiteto Viešojo saugumo fakulteto Humanitarinių mokslų katedra
Putvinskio g. 70, LT-44211 Kaunas
Telefonas 303667
Elektroninis paštas: giedre@pauriene.net; ausramru@gmail.com*

Santrauka. Straipsnyje analizuojama policijos pareigūnų užsienio kalbos mokymosi instrumentinė ir integracinė motyvacija, kuri yra būtina, tobulinant dalyko programą, gerinant specialistų žinių, mokėjimų ir įgūdžių kokybę. Tyrime dalyvavo policijos pareigūnai, studijuojantys pagal iššestinių studijų programą. Jie atstovavo įvairioms darbo sritims ir turėjo skirtingus tarnybinius laipsnius. Tyrimo rezultatai parodė, kad besimokantieji turi ir instrumentinių, ir integracinių motyvų. Pareigūnai, turintys aukštesnį tarnybinį laipsnį turi didesnę integracinę motyvaciją mokytis užsienio kalbų. Lyginant pagal darbo sritis paaiškėjo, kad Kelių policijos ir Viešosios policijos patrulių rinktinės pareigūnai yra labiau instrumentiškai motyvuoti.

Pagrindinės sąvokos: motyvacija, instrumentinė motyvacija, integracinė motyvacija, užsienio kalbos gebėjimai.

ĮVADAS

Motyvacija yra svarbus sėkmingo užsienio kalbos mokymosi veiksnys. Ji ne vien tik skatina mokytis, bet ir padeda įveikti mokymosi sunkumus. Mokant(-is) užsienio kalbų vienas iš svarbiausių uždavinių yra siekti, kad studentai turėtų mokymosi motyvą, plėsdami savo žinias ir patirtį patys norėtų kuo geriau išmokti užsienio kalbą.

Mokslinėje literatūroje motyvacija apibūdinama įvairiai: „tai psichofiziologinis procesas, reguliuojantis asmenybės veiklą ir santykius su aplinka motyvų kaitos pagrindu“¹; kognityviniai ir emociniai procesai, pasireiškiantys prieš tam tikrą veiklą, jos metu ir ją užbaigus²; poreikiai, interesai, vertybės, pažiūros, siekiai ir polinkiai, tai, kas perkelia mus iš nuobodulio į susidomėjimą, teikia mums energijos ir daro mūsų veiklą kryptingą.³ Psichologijos žodyne (1993) motyvo sąvoka apibūdinama taip: „Motyvas – individo veiksmų ir poelgių pasirinkimo priežastis, kurią pats individas suvokia“. Studentas privalo turėti mokymosi pagrindą, turi matyti tam tikrą prasmę, jam reikia motyvo, paskatos. Todėl labai svarbu nustatyti besimokančiųjų užsienio kalbos mokymosi motyvus. Nunan, Lamb (1996) nepritaria dėstytojo pastangoms skatinti studentus turėti motyvų. Jie įsitikinę, kad studentai turėtų vadovautis „savimotyvacija“. Gardner ir Lambert (1972) išskiria du motyvų tipus – instrumentinį ir integracinį. Mokslininkų nuomone, instrumentiniai motyvai skatina

¹ Jovaiša L. Enciklopedinis edukologijos žodynas. Vilnius: Gimtasis žodis, 2007, p. 65.

² Bovet G., Huwendiek V. Leitfaden für die Schulpraxis – Pädagogik und Psychologie für den Lehrberuf. Berlin: Cornelsen, 2000, St.15.

³ Gage N., Berliner D. Motivation, self-confidence, and group cohesion in the foreign language. Language Learning, Vol.3, 1994, p. 39.

studentą išmokti kalbą dėl karjeros, verslo ir t.t. Jie remiasi praktinėmis užsienio kalbos reikmėmis, pavyzdžiui, tobulėti arba pagerinti savo pozicijas profesinėje srityje. Integracinių motyvų atsiranda dėl siekio daugiau sužinoti apie žmones, jų gyvenimą, dėl noro ir poreikio įsiliesti į tos šalies, kurios kalbą studentai mokosi, kultūrą ir visuomenę. Būtina žinoti studentų užsienio kalbos mokymosi motyvus, siekiant pagerinti būsimų specialistų žinių, mokėjimų bei įgūdžių kokybę, ko šiuolaikinė visuomenė bei darbo rinka ir reikalauja iš specialisto, norinčio įsitvirtinti šalies gyvenime.

Daug tyrimų atlikta, siekiant išsiaiškinti studentų motyvaciją mokytis užsienio kalbos. Tačiau tyrimas, nurodantis Lietuvos policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymosi motyvus iki šiol nebuvo atliktas. Išstudijavę aktualią temai literatūrą, susipažinome su atliktais šioje srityje tyrimais. 2002 metais buvo tyrinėta Kinijos universiteto studentų motyvacija mokytis užsienio kalbų. Rezultatai parodė, kad studentų ir integraciniai, ir instrumentiniai motyvai prisidėjo prie sėkmingo užsienio kalbų mokymosi. Abu motyvai glaudžiai susiję, papildė vienas kitą ir veda link sėkmingo tikslo. Tačiau kuris motyvas yra svarbesnis, tebėra svarstoma ir nagrinėjama problema. Panašaus tyrimo, kuris buvo atliktas Didžiojoje Britanijoje, tyrėjo Obeidat (2005) gauti rezultatai rodo, kad policijos pareigūnai yra praktiški, t. y. jie mokosi užsienio kalbų, kad patenkintų su darbu susijusias reikmes. Tai reiškia, kad daugumos respondentų mokymosi motyvacija yra instrumentinė. Vengrijoje atlikto tyrimo rodikliai rodo, kad policijos veiklą studijuojantieji (82 %) pirmenybę teikia integracinei motyvacijai.⁴ Instrumentinė motyvacija jiems nebuvo reikšminga. Saudo Arabijoje atliktame tyrime dalyvavo 206 policijos pareigūnai.⁵ Respondentų atranka buvo pagrįsta savanoriškumo principu. Pareigūnams buvo išdalinta anketa su instrumentinių ir integracinių motyvų teiginiais. Anketų analizė parodė, kad 55,7 % pareigūnų neįsivaizduoja išsilavinusio asmens, nemokančio užsienio kalbos. 75,7 % apklaustųjų nurodė, kad užsienio kalbos žinios padeda efektyviau atlikti darbą, 82,8 % pareigūnų nuomone, užsienio kalbų mokėjimas padeda siekti aukštesnio tarnybinio laipsnio ir būti paaukštintiems pareigose. Atlikto tyrimo rezultatai rodo, kad policijos pareigūnai teikia prioritetą instrumentinei motyvacijai.⁶

Tyrimo tikslas – atskleisti Lietuvos policijos pareigūnų, besimokančių MRU Viešojo saugumo fakultete, užsienio kalbų mokymosi motyvus ir nustatyti, kokią įtaką motyvacijai turi pareigūnų darbo vieta ir tarnybinis laipsnis.

Tyrimo objektas - Lietuvos policijos pareigūnų, besimokančių MRU Viešojo saugumo fakultete, užsienio kalbų mokymosi motyvai.

⁴ Hutchinson T. Language attitudes of students towards the foreign language and its use in the context. *Journal of Arts and Sciences*, Vol.7, 2007, p. 19.

⁵ Congreve, A. *Linguistic attitudes of students towards foreign languages*. London: Longman, 2005, p. 7.

⁶ Congreve, A. *Linguistic attitudes of students towards foreign languages*. London: Longman, 2005, p.18.

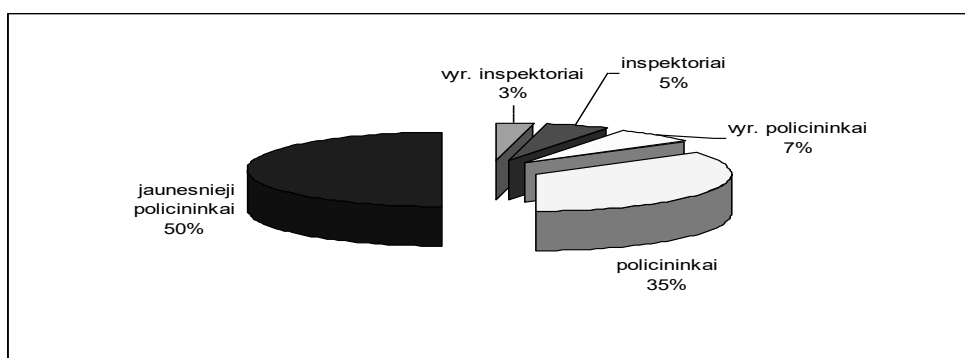

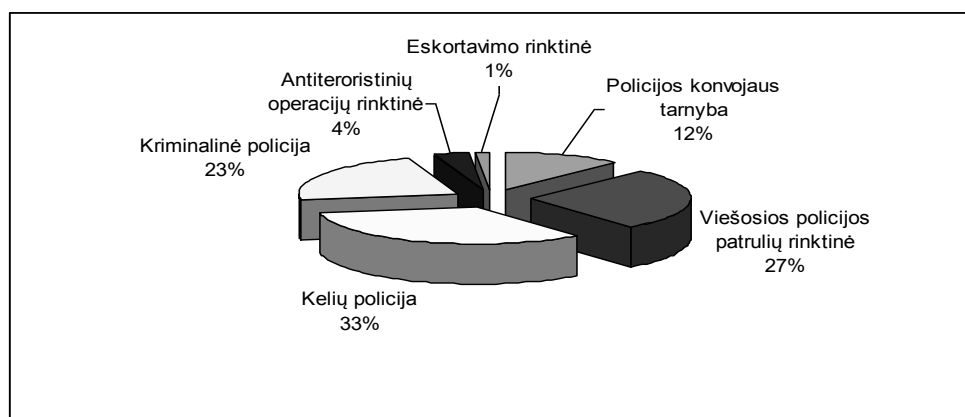
Tyrimo metodai – mokslinės literatūros analizė, anketinė apklausa, lyginimas.

TYRIMO ORGANIZAVIMAS

Tyrimas atliktas 2007-2009 mokslo metais. Jame dalyvavo 158 policijos pareigūnai, studijuojantys pagal iššestinių studijų programą Mykolo Romerio universitete Viešojo saugumo fakultete. Jie atstovavo įvairiems darbo sektoriams: policijos konvojaus tarnyba (19), Viešosios policijos patrulių rinktinė (43), Kelių policija (52), kriminalinė policija (36), antiteroristinių operacijų rinktinė (6), eskortavimo rinktinė (2). Pareigūnai turėjo įvairius tarnybinius laipsnius: vyresnieji inspektoriai (5), inspektoriai (8), vyresnieji policininkai (11), policininkai (55), jaunesnieji policininkai (79).

1 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal tarnybinius laipsnius

2 pav. Respondentų pasiskirstymas pagal darbo sritį

Studentų užsienio kalbos mokymo(-si) motyvacija buvo nustatyta anketinės apklausos būdu, pasitelkiant 5 balų Likerto skalę „visiškai sutinku“, „sutinku“, „nežinau“, „visiškai nesutinku“, „nesutinku“.

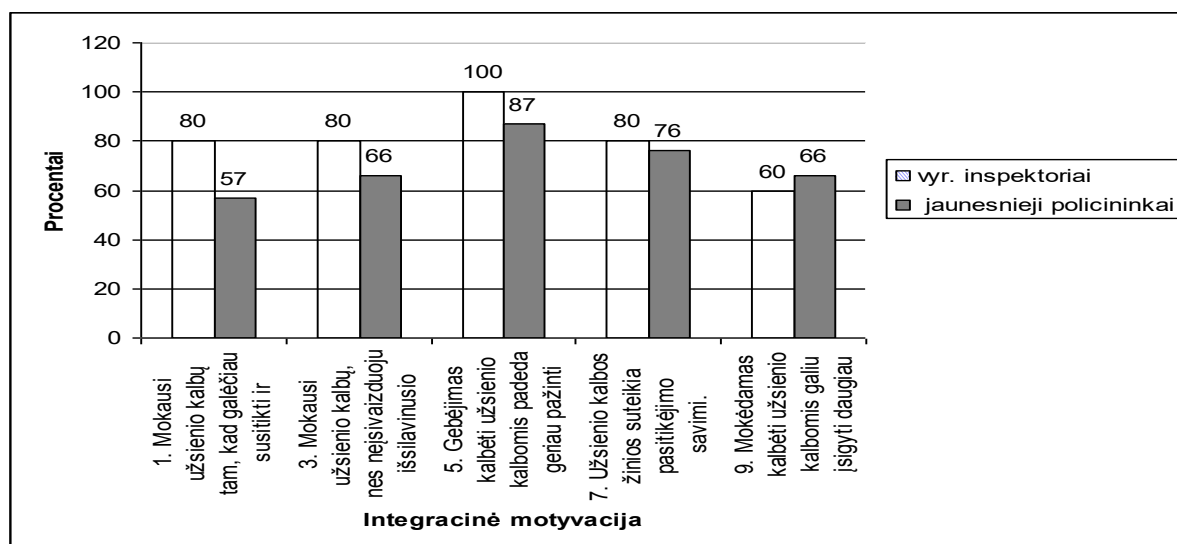
TYRIMO REZULTATAI

Anketų analizė parodė (1 lentelė), kad policijos pareigūnų, turinčių aukštesnį tarnybinį laipsnį (vyr. inspektorius, inspektorius, vyr. policininkas), yra didesnė integracinė motyvacija. 80 % vyr. inspektorių neįsivaizduoja išsilavinusio asmens, nemokančio užsienio kalbos, dar didesnis procentas (91%) vyr. policininkų sutinka su šiuo teiginiu. Visi tyrime dalyvavę vyr. inspektoriai, inspektoriai sutiko arba visiškai sutiko su anketos 5 teiginiu. Tuo tarpu tik 64 % policininkų sutiko su šiuo teiginiu. Tik 49 % policininkų, tačiau net 73 – 80 % pareigūnų, turinčių kitus tarnybinius laipsnius, mano, kad užsienio kalbos žinios suteikia pasitikėjimo savimi.

1 lentelė. Policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymo(-si) integracinė motyvacija pagal tarnybinius laipsnius*

	Vyr. inspektoriai (5)	Inspektoriai (8)	Vyr. policininkai (11)	Policininkai (55)	Jaun. policininkai (79)
1. Mokausi užsienio kalbų tam, kad galėčiau susitikti ir bendrauti su tais, kurie kalba vokiškai/angliškai.	80 %	75 %	73 %	91 %	57 %
3. Mokausi užsienio kalbų, nes neįsivaizduoju išsilavinusio asmens, nemokančio bendrauti užsienio kalba.	80 %	88 %	91 %	71 %	66 %
5. Gebėjimas kalbėti užsienio kalbomis padeda geriau pažinti žmones, jų gyvenimo būdą, tradicijas, papročius.	100 %	100 %	82 %	64 %	87 %
7. Užsienio kalbos žinios suteikia pasitikėjimo savimi.	80 %	75 %	73 %	49 %	76 %
9. Mokėdamas kalbėti užsienio kalbomis galiu įsigyti daugiau draugų užsienio šalyse.	60 %	88 %	73 %	47 %	66 %

* Procentai rodo studentų skaičių, kurie pažymėjo teiginius „sutinku“ arba „visiškai sutinku“.

3 pav. Integracinės motyvacijos palyginimas pagal tarnybinius laipsnius (vyr. inspektoriai ir jaunesnieji policininkai)

3-čiajame paveiksle palyginami aukščiausio laipsnio ir žemiausio laipsnio pareigūnų integraciniai motyvai. Diagramoje išryškėja, kad vyr. inspektoriai turi žymiai didesnę integracinę

motyvaciją negu jaunesnieji policininkai, išskyrus 9 teiginį, kuomet didesnis procentas (66%) jaunesniųjų policininkų, lyginant su vyr. inspektorais (60%), pažymėjo šį teiginį teigiamai.

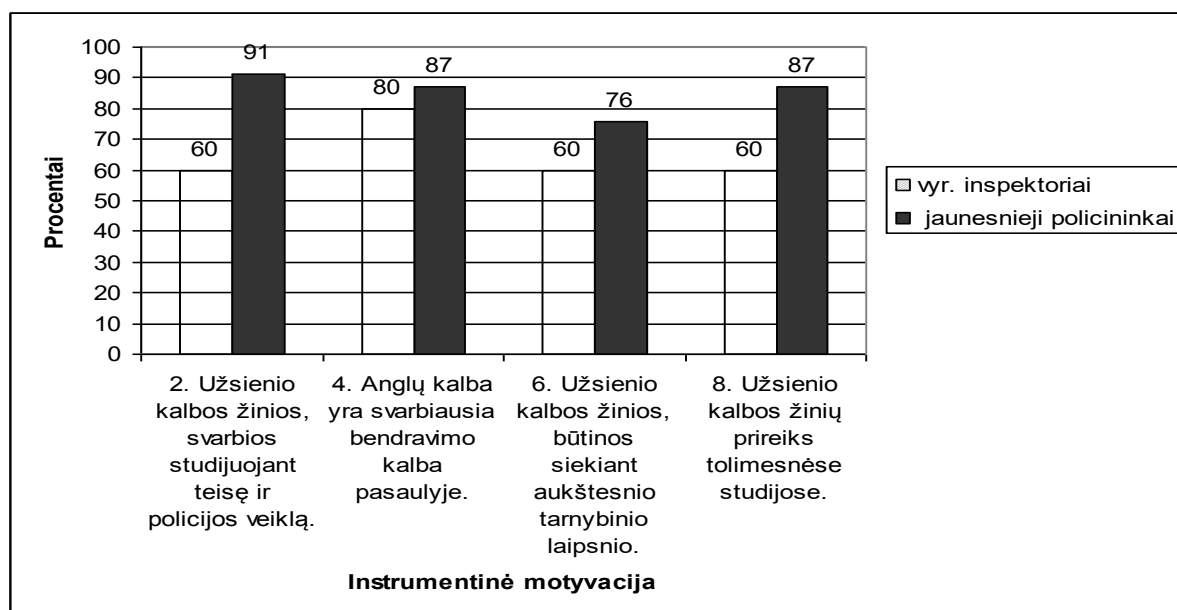
2 lentelė. Policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymo(-si) instrumentinė motyvacija pagal tarnybinius laipsnius*

	Vyr. inspektoriai (5)	Inspektoriai (8)	Vyr. policininkai (11)	Policininkai (55)	Jaun. policininkai (79)
2. Užsienio kalbos žinios svarbios studijuojant teisę ir policijos veiklą.	60 %	50 %	73 %	80 %	91 %
4. Anglų kalba yra svarbiausia bendravimo kalba pasaulyje.	80 %	88 %	82 %	91 %	87 %
6. Užsienio kalbos žinios būtinos siekiant aukštesnio tarnybinio laipsnio.	60 %	62 %	55 %	73 %	76 %
8. Užsienio kalbos žinių prireiks tolimesnėse studijose.	60 %	38 %	64 %	71 %	87 %

* Procentai rodo studentų skaičių, kurie pažymėjo teiginius „sutinku“ arba „visiškai sutinku“.

Iš 2-oje lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad instrumentiniai užsienio kalbų mokymosi motyvai dominuoja tarp pareigūnų, turinčių policininko ir jaun. policininko tarnybinių laipsnių. 91% apklaustųjų jaun. policininkų mano, kad užsienio kalbos žinios svarbios studijuojant teisę ir policijos veiklą. 73-76 % policininkų ir jaunesniųjų policininkų sutinka su teiginiu, kad užsienio kalbos žinios būtinos siekiant aukštesnio tarnybinio laipsnio.

4 paveiksle palyginami aukščiausio laipsnio ir žemiausio laipsnio pareigūnų instrumentiniai motyvai. Diagramoje išryškėja, kad jaunesnieji policininkai turi žymiai didesnę instrumentinę motyvaciją negu vyr. inspektoriai.

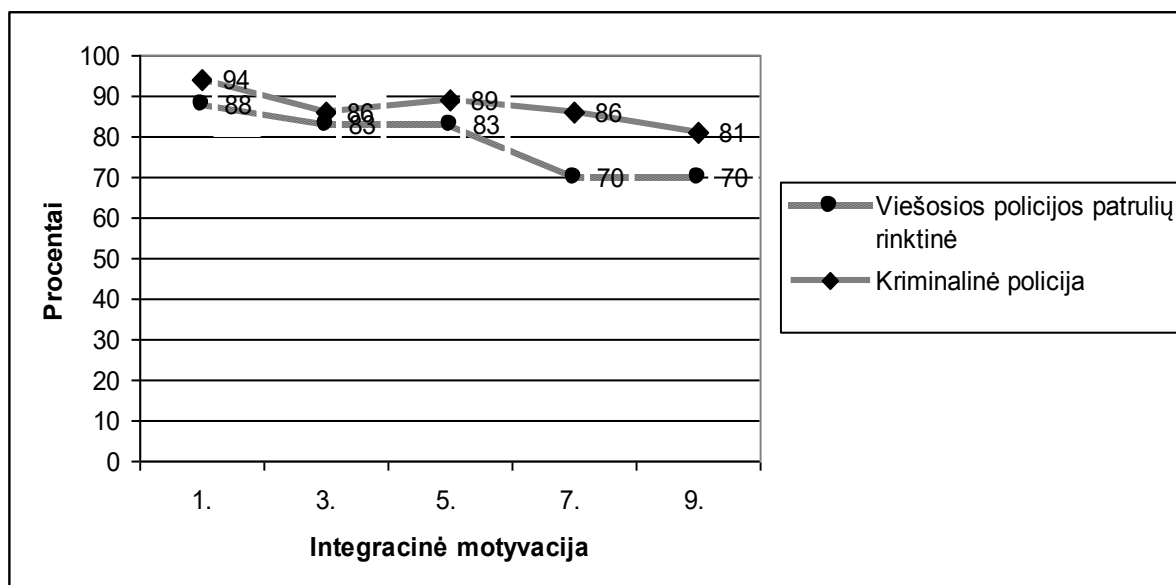
4 pav. Instrumentinės motyvacijos palyginimas pagal tarnybinius laipsnius (vyr. inspektoriai ir jaunesnieji policininkai)

Analizuojant policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymo(-si) integracinę motyvaciją pagal darbo sritį (3 lentelė), paaiškėjo, kad Viešosios policijos patrulių rinktinės pareigūnai turi mažesnę integracinę motyvaciją lyginant su Kriminalinės policijos pareigūnais (pgl. 5 pav.). Palyginus Policijos konvojaus tarnybos pareigūnų integracinę motyvaciją su Kelių policijos pareigūnais (pgl. 6 pav.), paaiškėjo, kad pastarieji pareigūnai turi mažesnę integracinę motyvaciją.

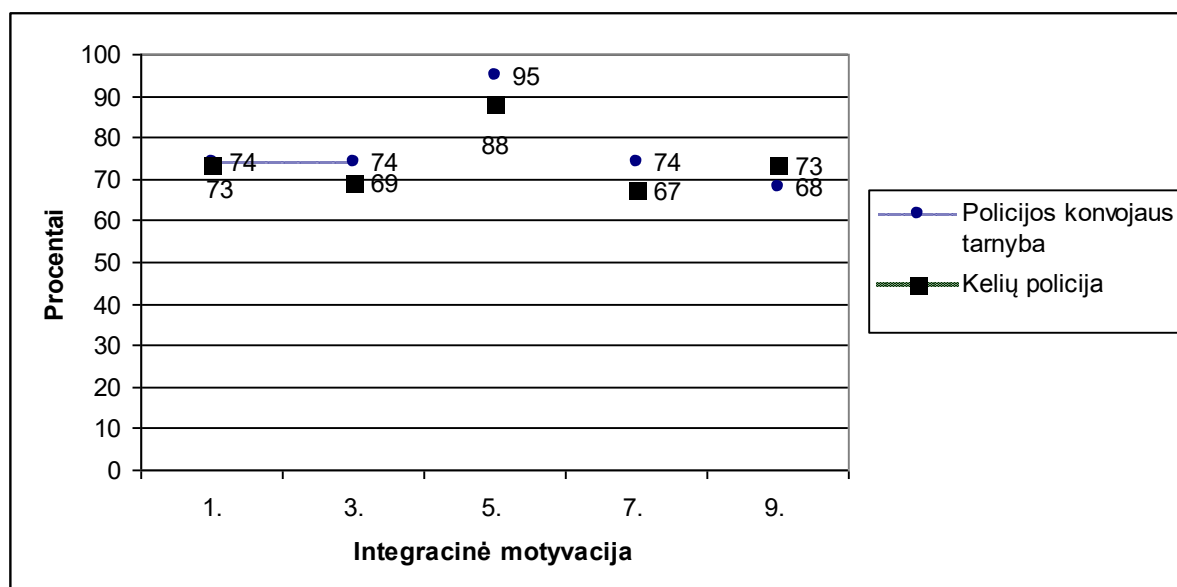
3 lentelė. Policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymo(-si) integracinė motyvacija pagal darbo sritį*

	Policijos konvojaus tarnyba (19)	Viešosios policijos patrulių rinktinė (43)	Kelių policija (52)	Kriminalinė policija (36)	Antiteroristinių operacijų rinktinė (6)	Eskortavimo rinktinė (2)
1. Mokausi užsienio kalbų tam, kad galėčiau susitikti ir bendrauti su tais, kurie kalba vokiškai/angliškai.	74 %	88 %	73 %	94 %	67 %	50 %
3. Mokausi užsienio kalbų, nes neįsivaizduoju išsilavinusio asmens, nemokančio bendrauti užsienio kalba.	74 %	83 %	69 %	86 %	100 %	100 %
5. Gebėjimas kalbėti užsienio kalbomis padeda geriau pažinti žmones, jų gyvenimo būdą, tradicijas, papročius.	95 %	83 %	88 %	89 %	83 %	100 %
7. Užsienio kalbos žinios suteikia pasitikėjimo savimi.	74 %	70 %	67 %	86 %	83 %	50 %
9. Mokėdamas kalbėti užsienio kalbomis galiu įsigyti daugiau draugų užsienio šalyse.	68 %	70 %	73 %	81 %	50 %	50 %

* Procentai rodo studentų skaičių, kurie pažymėjo teiginius „sutinku: arba „visiškai sutinku“.

5 pav. Integracinės motyvacijos palyginimas pagal darbo sritį (Viešosios policijos patrulių rinktinė ir Kriminalinė policija)

6 pav. Integracinės motyvacijos palyginimas pagal darbo sritį (Policijos konvojaus tarnyba ir Kelių policija)

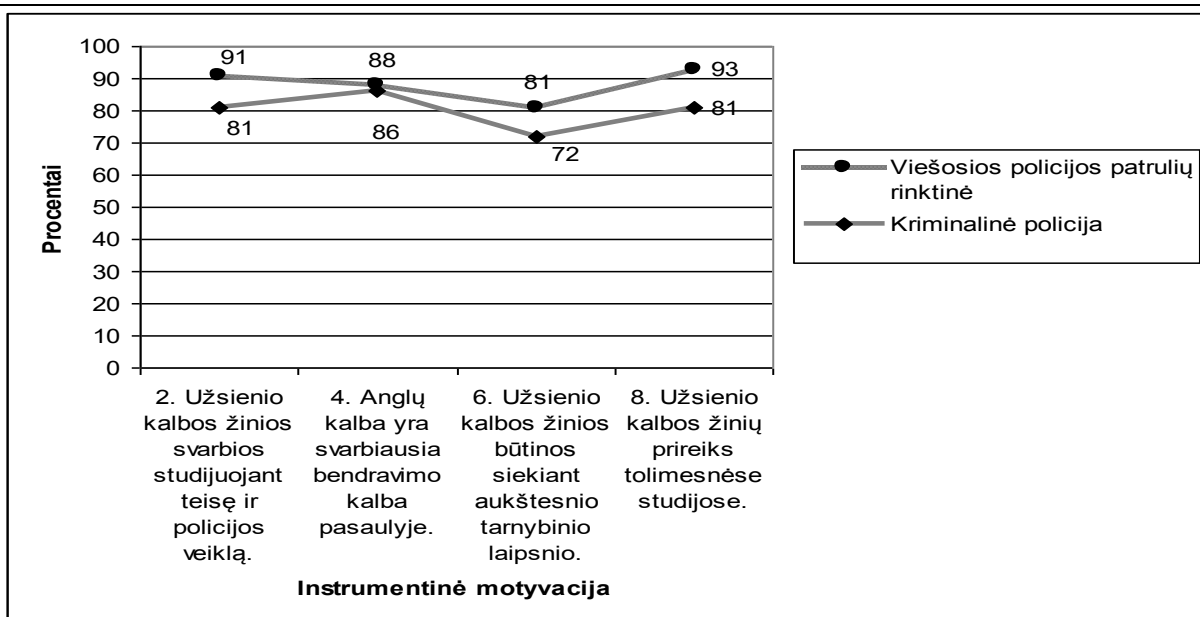
Išanalizavus policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymo(-si) instrumentinę motyvaciją pagal darbo sritį (4 lentelė), paaiškėjo, kad Viešosios policijos patrulių rinktinės pareigūnai turi didesnę instrumentinę motyvaciją lyginant su Kriminalinės policijos pareigūnais (pgl. 7 pav.). Palyginus Policijos konvojaus tarnybos pareigūnų instrumentinę motyvaciją su Kelių policijos pareigūnais (pgl. 8 pav.), paaiškėjo, kad pastarieji pareigūnai turi didesnę instrumentinę motyvaciją.

4 lentelė. Policijos pareigūnų užsienio kalbų mokymo(-si) instrumentinė motyvacija pagal darbo sritį*

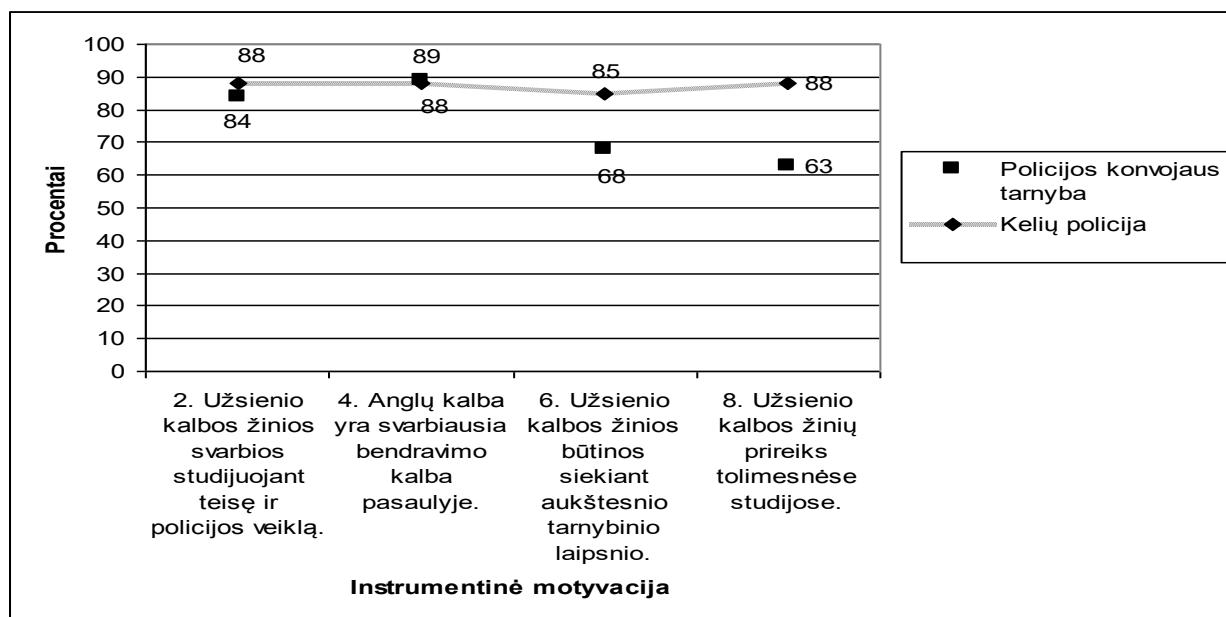
	Policijos konvojaus tarnyba	Viešosios policijos patrulių rinktinė	Kelių policija	Kriminalinė policija	Antiteroristinių operacijų rinktinė	Eskortavimmo rinktinė
2. Užsienio kalbos žinios svarbios studijuojant teisę ir policijos veiklą.	84	91	88	81	67	50
4. Anglų kalba yra svarbiausia bendravimo kalba pasaulyje.	89	88	88	86	83	100
6. Užsienio kalbos žinios būtinos siekiant aukštesnio tarnybinio laipsnio.	68	81	85	72	50	0
8. Užsienio kalbos žinių prireiks tolimesnėse studijose.	63	93	88	81	33	50

* Procentai rodo studentų skaičių, kurie pažymėjo teiginius „sutinku: arba „visiškai sutinku“.

7 pav. Instrumentinės motyvacijos palyginimas pagal darbo sritis (Viešosios policijos patrulių rinktinė ir Kriminalinė policija)

8 pav. Instrumentinės motyvacijos palyginimas pagal darbo sritis (Policijos konvojaus tarnyba ir Kelių policija)

IŠVADOS

Atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad policijos pareigūnų ir integraciniai, ir instrumentiniai motyvai prisideda prie sėkmingo užsienio kalbų mokymosi. Abu motyvai glaudžiai susiję ir papildo vienas kitą.

Duomenys rodo, kad teisę ir policijos veiklą studijuojantieji ir aukštesnį laipsnį turintys pareigūnai pirmenybę teikia integracinei motyvacijai. Žemesnio tarnybinio laipsnio policijos pareigūnai yra praktiški, t. y. jie mokosi užsienio kalbų, kad patenkintų su darbu susijusias reikmes. Akivaizdu, kad daugumos žemesnio tarnybinio laipsnio respondentų mokymosi motyvacija yra instrumentinė.

Analizuojant, policijos pareigūnų motyvaciją pagal darbo sritį, galima teigti, kad Viešosios policijos patrulių rinktinės ir Kelių policijos pareigūnai turi aukštesnę instrumentinę motyvaciją negu kitų tarnybų pareigūnai. Integracine motyvacija išsiskiria Kriminalinės policijos, Policijos konvojaus tarnybos pareigūnai.

LITERATŪRA

1. Bovet, G., Huwendiek, V. Leitfaden für die Schulpraxis – Pädagogik und Psychologie für den Lehrberuf. Berlin: Cornelsen, 2000.
2. Congreve, A. Linguistic attitudes of students towards foreign languages. London: Longman, 2005.
3. Gage, N., Berliner, D. Motivation, self-confidence, and group cohesion in the foreign language. *Language Learning*, Vol.3, 1994.
4. Gardner, R., Lambert, W. Attitudes and motivation in second language acquisition. Rowley: Newbury House, 1972.
5. Hutchinson, T. Language attitudes of students towards the foreign language and its use in the context. *Journal of Arts and Sciences*, Vol.7, 2007.
6. Jovaiša, L. Enciklopedinis edukologijos žodynas. Vilnius: Gimtasis žodis, 2007.
7. Nunan, D., Lamb, C. The self-directed teacher. Cambridge University Press, 1996.
8. Obeidat, M. Attitudes and motivation in second language learning. *Journal of faculty of Education*, Vol. 22, 2005.

POLICE OFFICERS' MOTIVES TO LEARN FOREIGN LANGUAGES

Giedrė Paurienė*, Aušra Stepanovienė**
Mykolas Romeris University

Summary

Previous studies in foreign language contexts concluded that motivation contributes to successful foreign language learning. The paper overviews the most relevant foreign language motivation theories. This study gives a survey of students' motivation for learning foreign languages. It generalises the results of the research made at Mykolas Romeris university Public Security faculty. Questionnaires were distributed to 158 students of extra-mural study programme who worked as police officers and represented different security sectors and ranks. The results show that Lithuanian police officers are both instrumentally and integratively motivated to learn foreign languages. Both motives are closely related and supplement each other. The officers' motivation to learn foreign languages depends on their needs and interests. However, there are some significant effects for ranks and security sectors on the officers' motivation towards foreign language learning.

The study results show that police officers with a higher service rank are more integratively motivated to learn foreign languages, while officers with a lower rank are more practical. They learn foreign languages to perform their jobs efficiently and their instrumental motives towards foreign language learning are obvious.

The analysis of the effect of Lithuanian police officers security sectors on their motivation towards the learning of foreign languages shows that police officers in the Public Police Patrol Team and Traffic police officers are more instrumentally motivated to learn foreign languages than their counterparts working in other sectors. Police officers working in the Criminal police and Special Escort Group are distinguished for their integrative motivation.

Keywords: motivation, instrumental motivation, integrative motivation, foreign language skills.

Giedrė Paurienė *, Mykolas Romeris universiteto Viešojo saugumo fakulteto Humanitarinių mokslų katedros lektorė. Mokslinių tyrimų kryptys: profesinės užsienio kalbos mokymo metodologija ir didaktika, tarpkultūrinė kompetencija.

Giedrė Paurienė*, Mykolas Romeris University, Faculty of Public security, Department of Arts, lector. Research interests: Methodology and didactics of professional foreign language teaching, intercultural competence.

Aušra Stepanovienė** , Mykolas Romeris universiteto Viešojo saugumo fakulteto Humanitarinių mokslų katedros lektorė. Mokslinių tyrimų kryptis: profesinės užsienio kalbos mokymo metodologija ir didaktika.

Aušra Stepanovienė** , Mykolas Romeris University, Faculty of Public security, Department of Arts, lector. Research interest: Methodology and didactics of professional foreign language teaching.